

DEČI
*„Dru. Lie knjižnica“
 Ljubljana*



PRAPOR

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo in uprava lista je v Ljubljani, Krekov trg št. 10.

„RDECI PRAPOR“ velja v Jugoslaviji mesečno 8 K; v zasedenem ozemlju (Primorju) četrtletno 9 lir, v Avstriji, Češkoslovaški, Madžarski in Nemčiji četrtletno 36 iqs. K; v Ameriki polletno 1 dolar.

GLASILO KOMUNISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Volitve v konstituanto.

Somišljeniki! Sodrugi! Delavci, kmetje in vsi zatirani! Volilni imeniki so v nekaterih občinah že razgrnjeni na ogled. **Samo 8 dni imate časa, da jih pregledate.** Naši nasprotniki hočejo oropati volilne pravice posebno delavce in revne kmete — vse zatirane. Od vseh strani nam prihajajo poročila, da so volilni imeniki nepopolni, da so iz njih izpuščeni, posebno delavci in revni kmetje. Dolžnost, sveta dolžnost vsakega delavca, revnega kmeta, obrtnika in zatiranega sploh je, da tekom teh 8 dni gre pogledat na občino, če stoji njegovo ime v volilnem imeniku. Pravico glasovanja ima vsak državljan, ki je bil ob času razpisa volitev t. j. začetkom septembra tega leta vsaj 6 mesecev v kaki slov. občini in je 21 let star.

V imenike pa so vpisani samo oni, ki so že eno leto ali več v občini. Dolžnost je vseh onih, ki še niso eno leto v občini, a samo šest mesecev, da takoj gredo v občino in zahtevajo, da se jih uvede v volilni imenik.

Zavedni somišljeniki naj reklamirajo vse svoje prijatelje in znance.

Krajevne politične organizacije naj ustanovijo vse **glavod volilne pisarne**, naj napravijo seznam vseh članov, somišljenikov, prijateljev in znancev, ter naj pregledajo volilne imenike in reklamirajo nevpisane.

Kdor ni vpisan v volilni imenik, naj zahteva od občine brezplačno dokumente, da je v občino pristojen ali pa stanujoč in da je 21 let star. Te doku-

mente naj izroči sam občinskemu odboru ali pa naj jih izroči našim zaupnikom, ki naj napravijo seznam vseh nevpisanih ter potom pismene prbšnje na županstvo zahtevajo vpis v volilne imenike volilnih upravičencev. Pristojna oblastva (župnišča, županstva, sodnije) morajo vsakemu v 24 urah izdati vse listine, ki se zahtevajo zaradi popravka abecednih volilnih imenikov.

Reklamirajte ustmeno, če vas pa na ustmeno zahtevo ne zapišejo, zahtevajte vzrok ter napravite pismeno ulogo:

Županstvu občine

Na podlagi volilnega zakona za ustavotvorno skupščino čl. 9, zahtevamo vpis v volilni imenik sledečih oseb: sledijo imena in priimki, rojstno leto, opravilo, ter stanovanje nevpisanih. Priložene so listine (domovnica, krstni list) iz katerih je razvidno, da imajo podpisani po čl. 9 volilnega reda volilno pravico.

Če se reklamacije protipostavno ne upoštevajo zberite dokaze, da zahtevamo sodnijsko razveljavlo volitev v takih občinah in v slučajih nezakonitosti pri sestavi volilnih imenikov.

V vseh zadevah za pojasnila se obračajte do najbližnje krajevne organizacije, v važnih na Osrednjo volilno pisarno K. S. J., Delavski dom soba št. 1, Ljubljana, Turjaški trg 2.

Osrednji volilni odbor.

Volilna gesla in programi strank na Slovenskem.

Stranka	zastopa interese	politične	gospodarske		
			v industriji	poljedelstvu	trgovini
I. Komunistična Stranka Jugoslavije K. S. J.	Ročnih in duševnih delavcev ter malih kmetov, to je ogromne večine naroda. Ker inozemski kapital stremi, da bi napravil iz Jugoslavije svojo kolonijo in ker samo revolucija delavnega ljudstva lahko uniči svetovni imperijalizem, zastopa K. S. edina dosledno interese celega naroda.	Sovjetska ali delavsko-kmečka republika , kjer se bo vladalo v interesu delavcev in kmetov in kjer kapitalisti, verižniki, bankirji in špekulanti ne bodo imeli pravic. Sovjetski sistem nudi najpopolnejšo obliko federacije , ker daje vsem pokrajinam svobodo v vseh lokalnih zadevah in garantira potrebno gospodarsko enotnost.	Delavska kontrola kot prehodnja stopnja k popolni socializaciji industrije. Samo na ta način bi se doseglo, da se zmanjša vedno rastoča draginja , ki jo delajo kapitalisti, da bi povečali profit.	Razlastitev vele- in cerkvenih posestev. Zemlja naj se da tistemu, ki jo obdeluje v potu svojega obraza, brez vsake odškodnine. Revnim kmetom naj nabavi država živino in stroje.	Da se ne bi verižilo in nabijalo cene, se zahteva kontrola nad veletrgovino. Kosumenti naj se obvezno združijo v zadrugah , ki naj prevzamejo obskrbo prebivalcev z vsemi potrebščinami.
II. Jugosl. Demokratska stranka	Zastopnica industrijskega in bančnega kapitala.	»Demokratska« monarhija, taka monarhija, kjer ima vso oblast peščica fabrikantov, bankirjev, veletrgovcev; kmet in delavec pa sta brezpravna. Za centralizirano izkoriščanje delavca in kmeta.	Vsled velikanskih profitov, ki jih zahtevajo kapitalisti, se draginja povečuje. To je v korist kapitalistom, ker čim večja draginja, tem večji dobiček.	Zemlja naj pride v last ali pa v zavisnost od bank. Kmet naj se zadolži, dokler se ga ne požene na boben.	Verižništvo, špekulacije, oderuštvo, to so viri dohodkov bančnemu kapitalu.
III. Samostojna kmečka stranka	Velike gruntarje, oštirje in trgovce.	»Kmečka« monarhija, kjer bi imel pravico samo oštir in trgovec ter prekupčevalec. So za federalizacijo , pa ne vejo kaj je to.	Bi najraje videli, da bi delavec delal zastonj, pa prav drago kupoval žito, vino in druge take stvari.	Zemljo naj dobijo veliki gruntarji, tisti, ki jo imajo že dovolj; srednji in revni kmet naj bi bili dninarji.	So proti verižništvu z obledo, obutovjo, orožji — pač pa bi hoteli verižiti in špekulirati s pšenico in z živino.
IV. Klerikalna stranka S. L. S.	Veliko duhovščino, grofovstvo, samostanska in cerkvena posestva.	Duhovska monarhija, kjer bi vladala v kraljevem imenu posvetna in neposvetna duhovščina in gosposka. Ideal: Horthyjeva Madžarska. Pozadi kr. Petrove slike imajo skrito za vsak slučaj sliko Karla I. V tem slučaju bi poklicali Sušteršica iz Švice.	So za »pameten« militarizem, t. j. da fabrike delajo v prvi vrsti kanone in municijo. So namreč postavili namesto Kristosovega nauka »ljubi svojega bližnjega!« nauk »ubijaj svojega bližnjega!«	Vsem drugim naj vzamejo zemljo, samo da bi jo obdržala duhovščina in samostani ter pobožni grofje in veleposestniki.	Bi najraje uvedli sistem bira, ki največ nese. So za svobodno špekulacijo in svobodno verižništvo.
V. „Socij.“-demokrati VI. in narodni socialisti se dosti ne razlikujejo med sabo.	Nakupovalno zadrugo, oblačilnico ter malomeščanstvo.	So za demokratično republiko, ki pa ne bi bila veliko boljša od demokratične monarhije. Če jim dajo dva ministrska stolčka, so tudi za največji centralizem.	Povzdigujejo na ta način industrijo, da se vežejo s kapitalisti v svrhu zmanjšanja delavskih plač in povečanje profita. Če jim dajo pa tri ministre, so tudi za militarizem, kar so dokazali za časa demokratsko-socijalistične vlade.	Za tako agrarno reformo, kjer bi moral kmet nekaj let odplačevati zemljo veleposestnikom in bi ne imel niti zemlje niti denarja.	Gospodarske delavske organizacije so dali napol v roke podjetnikom. Tudi radi jemljejo za sebe izvoznice.

„Socijal“ Demokratski shod v Celju.

Celje so socijalpatriotje s pomočjo policije napravili za svojo operativno bazo. Vsled šovinizma, ki tam zastrupljuje ljudstvo in vsled neverjetnega terorja, ki tam vlada, Komunistična Stranka še ni mogla prosvetliti celjsko delavstvo. Večino celjskega proletarijata čuvstvuje komunistično, toda organizacijo ima v rokah par socijalšovinistov in oni vrše teror nad ostalimi člani. Po vrsti hodijo v Celje socijalpatriotje zaslepljevat delavstvo s svojim oportunistom. Pred par meseci je bil tam bivši minister T. Kristan. In obsipali so ga — naročene ženske — po buržoazni navadi s cvetjem. On je bil iskren in je jasno označil razliko med komunisti in »soc.« demokrati. On je rekel, kako so »soc.« dem. za konsolidacijo današnje države. Smisel njegovih besed bo takoj jasen, če citiram volilni proglas soc. dem. stranke iz leta 1907. Tam stoji, dobesedno:

»Ne v strahopetnih besedah, ne v praznih obljubah — temveč jasno in razločno govori socijalna demokracija!

Jasno in razločno oznanja, da je odločna in odkrita sovražnica sedanjega reda človeške družbe. Ona oznanja, da je njen poslednji cilj porušiti v temeljih gnilo zgradbo te gnile družbe, ki izkorišča in izrablja milijone delavnega ljudstva, zato da se bogato redi par stotin ljudi, ki žanjejo, dasi niso sejali. Za delavno ljudstvo ni dandanes država nič drugega, nego žandarm, ki stoji z nasajenim bajonetom pred krivično nakopičenim bogastvom posameznih!«

Take so bila volilna gesla soc. dem. stranke leta 1907. Leta 1920 pa so za konsolidacijo žandarma, ki Materijalni položaj pač vpliva na slabe značaje in gospodom je pač potreben žandarm, ki stoji

V nedeljo je naročena ženska obšla tudi E. Kristana s cvetjem, ne tako navdušeno kot zadnjič, ker on je pač samo minister in spe

Govor E. Kristana je bil, tipičen govor malomeščanskega demokrata. Mislim, da bi ga dr. Žerjav z obema rokama podpisal. On se ni dotaknil niti enega perečega vprašanja, ki gloda naš proletarijat. Ni omenil globoke krize v socijaldemokraciji, ni omenil razliko med 2 in 3 internacijalo, ni objasnili uzroke neznosne draginje, pod težo katere se duši delavno ljudstvo; pač pa je obširno govoril o demokraciji sploh.

Seveda je prišel malo prepozno,

ker vse to smo že v dveh letih ne samo slišali od demokratov, temveč smo tudi na lastni koži občutili blagostanje demokratično socijalistične večmesečne vlade.

Predsednik shoda Koren — somišljenik Rennerja, propagator imperijalizma pod socijalistično krinko — je že poprej nagovoril svoje poslušne backe, da če se bo oglasil kak komunist k besedi, naj terorizirajo zborovalce in mu ne puste govoriti. Po dolgem referatu E. Kristana se je oglasil k besedi sohr. Bartulovič, ki je izvajal sledeče: »Dopustite mi, sodrugi, da kot bivši učenec E. Kristana v par besedah pokažem osnovne napake izvajanj predgovornika. Po pravici rečeno, mene je govor E. Kristana osupnil. Skoro ne morem verjeti, da isti sohr. Kristan, ki naš je pred mnogimi leti učil revolucionarnega socijalizma, danes govori v smislu meščanske demokracije. Če govorimo o demokraciji moramo predvsem konstatirati, da dokler bo družba razdeljena v razrede, čiste demokracije ni, temveč je vsaka demokracija skrita diktatura vladajočega razreda. Posebno pa je v revolucionarni dobi, v kateri živimo, — E. Kristan bo priznal, da živimo v revolucionarni prehodni dobi iz kapitalizma v socijalizem in v težki gospodarski krizi, v katero je svet zapal vsled svetovnega klanja, demokracija kot taka popoln absurd. Citira K. Marxa: »Med kapitalistično in komunistično družbo je doba revolucionarnega stvaranja. Tej periodi odgovarja tudi posebna politična doba, ki ne more biti ničesar drugega kot revolucionarna diktatura proletarijata.« Na primerih meščanskih republik Francije, Nemčije, Amerike vidimo, da so vse te forme: meščanska diktatura. Svoboda je dana proletarijatu samo toliko časa, dokler je poslušen in pokoren. Kakor hitro on začne vstajati proti družabnemu redu, ga meščanska demokracija zadavi z vsemi sredstvi.«

Do tukaj je Koren pustil govoriti. Ker pa se je zbal, da bi delavstvo slišalo stvarna izvajanja, je mignil svojim ovčicam in začele so hrumeti, posebno naročena ženska. Nato je Koren odšel sodrugu Bartuloviču besedo.

Pač slabo znamenje, če se »soc.« demokrati boje stvarnih izvajanj priprostega delavca. Ali zastoj se obdajajo z kitajskimi stenami; tudi v Celje bo prodrla komunistična resnica.

izjavil sodrug Serrati, da se da po njegovem mnenju izpeljati socijalna revolucija tudi brez podpiranja takozvanih nacionalno-demokratičnih strank; zato se odtegne glasovanju. Resolucija je bila sprejeta enoglasno proti trem, ki so se vzdržali glasovanja.

Iz sej komisije za nacionalno in kolonijalno vprašanje.

Indijski sodrug Roj podaja dolgo poročilo o položaju v Indiji. Nacionalistično gibanje je dobilo od 80ih let prejšnjega stoletja več ali manj določene oblike in se je pokazalo v nacionalnem kongresu. To gibanje je tekom razvoja zavzelo velika obsežja srednjih razredov in mladine, vendar poziv nacionalistov, da naj se bore za neodvisnost Indije, ni našel pri širokih ljudskih množicah nobenega odmeva. Ljudske množice Indije se niso nalezle nacionalnega duha. Po večini so to socijalno-ekonomska vprašanja, ki jih interesirajo. Položaj prebivalstva v Indiji je izvanredno kritičen.

Odkar se je v Indiji zasedel angleški kapital, je 80 procentov prebivalstva, ki se je preživljalo s poljedelstvom,

Pismo Maksima Gorkega Welsu.

(Iz revije »Komunistična Internacijala«.)

»Times« je objavil vtise nekega Angleža, ki se je nedavno vrnil iz Rusije. Med drugim pripoveduje, da so ponudili v neki komunalni kuhinji v Petrogradu v juhi človeške prste. Če bi bila ta absurda neumnost priobčena v kakem obskurnem lističu, ki mu je cilj, da apelira na najnižje instinkte mas, ne bi posvetil taki izmišljotini pobesnega in niti malo duhovitega človeka niti najmanjše pozornosti. A ker je »Times« zapisal to, smatram za svojo dolžnost, da vam povem, da je ta pripovedka zlagana.

Verujte mi, dragi Wels, da mi Rusi še nismo dosegli stopnje ljudožrstva in prepričan sem, da je ne bomo dosegli kljub vsem naporom zapadnih vesil, visoko kulturnih, ki streme za tem, da ustvarijo tu take pogoje, da bi Rusi morali pasti v divjaštvo in propad.

Mi živimo v času, ko niti najpokvarjenejši in najbolj zločinski domišljavec ne more skovati laži ali klevete, ki bi mogla biti strahovitejša in bolj ponižujoča od današnje resnice. Ena od teh revoltirajočih resnic je gonja, ki je organizirana proti Rusiji, proti deželi, ki posveča vse svoje ustvarjajoče sile edino družabnemu redu največje važnosti in največjega pomena za človeštvo sploh.

Nas Ruse bi morali prepustiti ali naši modrci ali naši blaznosti. Kakor v enem, tako v drugem slučaju bi nudili Evropi zelo poučen prizor. A Evropa, na čelu ji Anglija in Francija, nas skuša zadaviti. Ne verujem, da bi Evropa s tem poskusom uspela, ali jaz nečem, da neka politika napram Rusiji požene Ruse v pravcu Azije. Ali v tej mogoči zvezi z azijskimi narodi ne vidite najstrašnejše grožnje evropski kulturi? Mene to vprašanje goni kot mora.

Dopustite mi, da vam na koncu zapišem nekoliko besed o Lenjinu. Pisalo se je v »Timesu«, da se ta človek obdaja z azijatskim in polbarbarskim razkošjem. To je nesramna izmišljotina. Lenin absolutno ne ljubi oblasti. On je skromne narave in živi ravno tako preprosto in skromno v Kremplju, kot takrat, ko je bil izgnanec v Parizu. To je velik človek in pošten človek. Njegova uloga v Rusiji je uloga velikanškega pluga, ki neumorno orje ledino.

Verujte mi, da jaz ne zapiram oči pred negativnimi pojavi, povzročeni

po vojni in revoluciji, ali obenem si ne morem, da ne bi videl, kako raste v ruskem narodu neka ustvarjajoča moč, ki korak za korakom spreminja naš narod v neko zares kulturno silo. In to je za mene začetek začetka, ker v začetku je bilo delo.«

Lenin o priključitvi k tretji internacijali.

»Pravda« od 25. sept. objavlja sledeče pismo na nemške in francoske delavce radi debat o drugem kongresu Komunistične Internacijale:

»Sodrugi! Meščanski tisk Nemčije in Francije se zelo zanima za debate v neodvisni socijalistični stranki Nemčije in v socijalistični stranki Francije. Meščanski tisk brani z izredno energijo názore desnega oportunističnega krila imenovanih strank. To je popolnoma razumljivo, kajti ti desni elementi so po svojem bistvu meščanski demokrati, ki so kakor Dittman in Crispian nesposobni, da bi revolucionarno mislili, nesposobni, da pomagajo delavskemu razredu, nesposobni, da bi pripravili revolucijo in da bi jo zmagovito dovršili. Ločitev od teh desnih oportunističnih elementov je nujna, ona tvori edino sredstvo za okupljanje vseh resnično revolucionarnih proletarskih množic. Vpitje o »diktaturi Moskve« i. t. d. je priprosto sredstvo odujevanja. Izvrševalni odbor komunistične internacijale sestoji iz 21 članov, od katerih samo pet članov zastopa komunistično stranko Rusije. Vse govoričenje o diktatorstvu itd. je samoprevara ali zapelejevanje delavcev. To govoričenje naj bi tudi zakrivalo polom nekaterih oportunističnih voditeljev komunistične delavske stranke Nemčije, ki so krenili s poti proletarske revolucije.

Prevara ali samoprevara je vpitje proti temu, da »moskovski diktatorji« s pogoji o priključitvi h komunistični internacijali preganjajo nekatere osebe. V § 20. pogojev je belo na črnem povedano, da so z dovoljenjem izvrševalnega odbora dopustne izjeme strogih pravil o voditeljih desnega krila in tudi pri sestavljanju osrednih strankinih vodstev.

Ker so izjeme izrečno dovoljene, ne more biti govora o principijelni izključitvi te ali one osebnosti. Jasno je, da je s tem popolnoma priznana nujnost, da se ne gleda na preteklost, temveč v prvi vrsti na sedajnost, in se morajo vpoštevati spremembe v

Komunistična internacijala ne sme podpirati v Indiji nobenega drugega gibanja kakor komunističnega, komunistična stranka Indije pa ima samo to nalogo, da organizira široke ljudske množice za boj za njihove razredne koristi.

Sodrugi Roj je mnenja, da je usoda revolucionarnega gibanja v Evropi popolnoma odvisna od poteka revolucije v Orijentu. Brez revolucionarne zmage v deželah Orijeuta ne more revolucionarno gibanje na vzhodu podreti kapitalizma. Glavni izvori za dobičke svetovnega kapitalizma tiče v kolonijah, predvsem v Aziji. V skrajnem slučaju bi mogli evropski kapitalisti delavcem prepustiti vso nadvrednost, da bi jih pridobili zase. Oni sami pa bi si mogli kovati svoje dobičke iz kolonij in izsevat kolonijalne narode s pomočjo proletarijata. Tak izhod bi bil za kapitaliste zelo ugoden. Če se to uvaže, je nujno, da se glavna pažnja posveča razvoju revolucionarnega gibanja v Orijeutu in priznati kot osnovno tezo, da zavisi usoda svetovnega komunizma od zmage komunizma v Orijeutu.

Rojevim izvajanjem prične naspri-

Drugi kongres Kom. Internacijale.

Tretja seja.

Turški komunist S m a i k - H a k i govori o panislamizmu, ki je bil poskus, da se vsi od turškega orožja zaslužjeni narodi združijo okoli turškega naroda. Namesto te težnje je stopil nato panturkizem — poskus, da se vsi narodi turškega pokoljenja združijo na nacionalni podlagi. Toda panturkizem se je skazal ravno tako reakcionaren, kakor prejšnje gibanje. Turške delavne množice vedo, da jih more le socijalna revolucija in Komunistična Internacijala osvoboditi od nacionalnega zatiranja in socijalnega izrabljanja.

Nato govore sodrugi F r u m k i n a, M e r e š i n in K o n v imenu judovskega proletarijata; pozivajo kongres, da protestira proti antisemitski gonji in pogromom. Svoj protest utemeljujejo govorniki s celo vrsto dejstev iz prakse vlad Pilsudskega in Petljure, konečno z dejstvom, da organizirajo v Palestini pogrome angleške okupacijske oblasti.

Pred glasovanjem o težah o nacionalnih in kolonijalnih vprašanjih je

naziranjih in vedenju posameznih oseb in voditeljev. Ker je dovoljenje izjem na podlagi zaključkov izvrševalnega odbora komunistične internacionale priznana in v izvrševalnem odboru ruski komunisti tvorijo le četrtino, je s tem dokazano, da je vpitje o diktaturi votlo, brez vsebinsko govoričenje.

Pravzaprav pa gre le za boj med revolucionarnimi proletarskimi in oportunističnimi malomeščanskimi elementi. Med te so pripadali in pripadajo **Hilferding, Dittmann in Crispian**, veliko članov parlamentarnega odseka v Nemčiji in Franciji. Boj med tema dvema političnima strujama se razvija v vseh delih sveta brez izjeme. Ta boj ima dolgo zgodovino in se poostruje vsepovsod kakor med vojno, tako tudi po imperijalistični vojni. Oportunizem predstavlja delavsko aristokracijo, staro birokracijo v strokovnih organizacijah, združništvi, malomeščanske filistrske plasti. Brez ločitve od te struje, ki je uresničila s svojim cincanjem, svojim menševizmom, **vpliv meščanstva na proletarijat** v delavskih gibanjih in socialističnih strankah; brez izključitve njenih posebno znamenitih članov je revolucionarno ujedinjenje proletarijata nemogoče.

S svojim neprestanim omahovanjem v zmagi reformizma in menševizma, s svojo nasprotnostjo, da bi revolucionarno mislili in delovali, povzročujejo Dittmanni in Crispiani naveden vpliv meščanstva na proletarijat z meščanskim reformizmom.

Le z ločitvijo teh in podobnih ljudi se uresničuje internacionalna edinost proletarijata proti meščanstvu, da ga uniči. Dogodki v Italiji morajo odpreti oči tudi najtrdovratnejšim od onih, ki ne morejo razumeti škodljivost »edinosti« in »sprave« z Crispianom in Dittmannom: **Turati, Prampolini, D'Aragona**, sabotirajo revolucijo v Italiji od onega trenutka, ko je pričela vreti, in v tej smeri se razvijajo dogodki počasneje ali z večjimi težkočami v celi Evropi, na celem svetu.

Skraini čas je, da se razbijejo izredno škodljive iluzije o možnosti »edinosti« in »sprave« z Dittmannom in Crispianom, z desnim krilom nemške nezavisne socialdemokracije, z angleško nezavisno delavsko stranko, s francosko socialistično stranko itd. Skraini čas je, da očistijo revolucionarni delavci vrste svoje stranke teh elementov in stvorijo resnično enotne stranke proletarijata.

24. septembra.

Lenin.

tovariš sodrug Quelch iz angleške komunistične stranke. Dokazuje, da smo dolžni podpirati vsako gibanje, ki je naperjeno proti imperijalizmu. Nacionarno osvobodilno gibanje v Indiji še mogoče nima simpatij pri širokih ljudskih množicah ali na svoji strani. To pa ne pomeni, da jih ne bo prav kmalu dobilo. Za angleško vlado pa ne bo težko, da temeljito očisti kolonije komunistične propagande in da v kali zakuša vsako komunistično gibanje. Mnogo težavnejše se je boriti z osvobodilnim nacionalnim gibanjem.

Za natančni študij vseh teh vprašanj predlaga sodrug Quelch, da naj se pri komunistični internacionali ustanovi pisarna za vprašanja v Orijentu.

Sodrug Lenin ravno tako pobija stališče sodruga Roja. »V Rusiji smo mi«, pravi Lenin, »podpirali liberalno osvobodilno gibanje v vsaki akciji proti carizmu. Indijski komunisti so dolžni podpirati meščansko demokratično gibanje, ne da bi se identificirali z njim. Sodrug Roj gre predaleč, če trdi, da zavisi usoda zahoda izključno od razvoja revolucionarnega gibanja v deželah Orijenta. Četudi je v Indiji 5 milijonov pro-

Bojno polje Tretje Internacionale.

Tretja Internacionala je generalni štab bojujoče se revolucionarne armade. Njene teze in statuti so vojna navodila. Glavno bojno polje boja Tretje Internacionale je danes Nemčija.

Pristop k Tretji Internacionali pomeni več kot potrditev h gotovim stavkom in statutom, on pomeni predvsem aktivno udeležbo na boju Tretje Internacionale.

Če se vozijo skozi državo vlaki, namenjeni za boj proti Rusiji, potem je tu bojno polje Tretje Internacionale. V boju proti kontrarevoluciji v državi in proti svetovni buržoaziji, tu je polje za praktično preizkušnjo tez in statutov Tretje Internacionale, tu je poskusni kamen za vse one, ki se »priznavajo« k Tretji Internacionali.

Tretja Internacionala je revolucionarna akcija, ona ni ničesar izven nje in ničesar preko nje.

Te dni so se pričela v Rigi rusko-poljska pogajanja za primirje in trajni mir. Antantne vlade se postavljajo vse za belo Poljsko. Riga je pot, ki je ne hodi Moskva sama, hodi jo tudi Tretja Internacionala, hodijo jo proletarci vseh dežel. Riga ne pomeni samo zmage bele Poljske, ampak tudi svetovne buržoazije in poraz svetovnega proletarijata, če revolucionarni proletarci zapadne Evrope ne morejo pojmiti, da je na njih vrsta, da z vso energijo nadaljujejo napad proti svetovni buržoaziji in proti beli Poljski. V tej svetovni bitki je nemško delavstvo jezicek na tehtnici. Ali se bo pustilo potisniti nazaj od desničarjev raznih vrst, ali pa bo sprejelo boj tam, kjer je treba; to je odločilno vprašanje, to je bojno polje Tretje Internacionale, tukaj in sedaj.

Obrambo sovjetske Rusije, obrambo Tretje Internacionale je možno voditi le ofenzivno. Prva beseda te ofenzive mora biti popolna blokada Poljske.

Politični pregled.

Centralizem in avtonomija.

Liberalci in klerikalci se po svojem časopisju hudo prekljajo ali se naj vlada Jugoslavija iz Beograda ali pa naj uživajo posamezne pokrajine večjo samostojnost. Liberalci se ogrevajo bolj za prvo, klerikalci za drugo. Eni kot drugi pa imajo svoje skrite namene. Liberalci vedo, da imajo na Slovenskem le malo pristašev, da pa imajo zaščitnike v Za-

grebu in Beogradu, zato jim bolj kaže centralizem, da se bodo mogli udeležiti vladnih jasli in zagospodovati na Slovenskem. Klerikalci pa vedo, da so močni samo na Slovenskem in upajo, da bodo ostali v bodoče, zato jim bolj kaže, da bi ostala Slovenija samostojna, da bi mogli neomejeno gospodovati, kot je bilo to za časa Sušteršiča in za časa železničarskega štrajka. Eni kot drugi so predstavniki in zagovorniki kapitalistov in militarizma, enim kot drugim gre za izkoriščanje delavnega ljudstva in za meščansko diktaturo.

Razmere na Koroškem.

Na Koroškem bodo prihodnje nedeljo glasovali. Nacionalistično hujskanje z obeh strani je ljudstvo že skrajno podivjalo. Poboji in tepeži so na dnevnem redu. Da pri tem hujskanju tudi pomagajo naši socialni demokratje, se ne čudimo; saj so svojčas prejeli od vlade denar za plebiscitno propagando. Pride čas, ko bo ljudstvo spregledalo in pognalo nacionaliste.

Hrvatski nemiri v Narodnem predstavništvu.

Narodno predstavništvo se je pečalo zadnje dni s kmetскими nemiri na Hrvatskem. Povod je dala interpelacija V. Bukšega, iz katere je razvidno, da je dal militarizem povod za nemire. Vojaška oblast je popisovala in žigosala konje in drugo živino na Hrvatskem po zastarelem srbskem zakonu. Istočasno pa so kmetu ravno ob času žetve rekvirirali živino, ne da bi jo poplačali ter mu jo odvzemali za tlako vojski. Vse to se je vršilo, ne da bi bilo ljudstvo prej obveščeno. Velika nezadovoljnost, ki vlada med ljudstvom na Hrvatskem je dobila novega netiva — prišlo je do krvavega punta, ki ga je potlačila vlada s pomočjo skrajno podivjanega orožništva. To je postopalo z ljudstvom na nečluden barbarski način. V belovarski bolnici leži nad 50 kmetov težko ranjenih.

Odgovor ministrskega predsednika e bil tak, kakršen pač more biti odgovor najbolj reakcionarne vlade v Evropi. Pravi vzrok teh dogodkov išče vlada v političnih stremljenjih enega dela našega naroda, ki je zaveden na kriva pota. In na to sledi gostobesedno zagovarjanje srbskega vojnega zakona iz l. 1883 in proslavljanje srbske vojske. Meščansko časopisje piše, da mu je predstavništvo burno ploskalo.

Vršila se je na to debata, ob kateri priliki so se postavili zlasti demokrati

na stališče vlade. Končno so izvolili parlamentarno komisijo, ki ima preiskati dogodke, na kar bodo krivci kaznovani. Da je dobila vlada zaupanje, se razume samo ob sebi.

Dogodki na Hrvatskem dopolnjujejo samo sliko o popolni nesposobnosti jugoslovanske buržoazije urediti državo, ki sestoji iz ozemelj, ki so živela stoletja pod najrazličnejšimi uplivi. Notranja nasprotstva so ob takem položaju čisto naravna. Ali naša buržoazija uporablja za rešitev teh težavnih vprašanj povsodi samo nasilje — puške in bajonete. S takim početjem samo še bolj razvema notranja nasprotstva, kar ima lahko katastrofalne posledice. Istočasno se poslužuje sredstev, ki so bile v rabi že v Avstriji — plemensko sovraštvo se širi in pogloblja vsled nesrečnega srbskega militarizma. Ob prevratu so ljudstvu pripovedovali, da je Srbija najbolj demokratična država in da bodo Slovenci in Hrvati sedaj tudi deležni tega demokratizma. Toda doživljamo ravno nasprotno. Pričakovana svoboda se je spremenila v še večje suženjstvo. Ostali so vsi stari policijski zakoni Avstrije, h katerim so se pridružili še oni srbski zakoni, ki pomenijo reakcijo in obremenitev. Razširili so skrajno reakcionarni del srbskega kazenskega zakona, razširili pa zlasti vojne zakone. Dočim se evropski narodi osvobojujejo militarizma, se pri nas pogrezamo vedno globeje v ta militarizem, ki postaja vse hujši kot je bil avstrljski in to radi tega, ker je barbarski in stremi po nadvladi enega plemena nad drugim.

Svetovna vojna je že itak vse podražila, gospodarska bremena so postala neznosna. Ali kaj to briga našo buržoazijo. Lahkim srcem je pustila gospodom v Beogradu, da so razširili srbski carinski zakon na naše ozemlje in izročili vso carinsko upravo srbskim carinskim uradnikom. S carino so nam povečali bremena. Nosi jih delavno ljudstvo — delavec in kmet, meščanu pa omogoča še večje dobičke.

Jugoslovanska buržoazija je slepa. Ona išče vzroke nezadovoljnosti v tujih agentih. Razvemat hoče nacionalne strasti, toda to se ji več ne posreči. Nezadovoljnost izvira iz omenjenih dejstev in tu leže vzroki hrvatskih dogodkov.

Beli teror na Poljskem. Neposredno poljskim armadam slede veleposestniki in orožniki, ki grozovito razsajajo proti kmetским delavcem. Časopisi vled tega silno ostro napadajo vlado.

letarcev in 37 milijonov kmetov brez zemlje, se vendar indijskim komunistom dosejati ni posrečilo napraviti komunistično stranko. Že samo to govori proti izjavljenim nazorom sodruga Roja.

Poročilo iz Bolgarije.

O položaju v Bolgariji poroča sodrug Kabakčijev: Del bolgarskega naroda se nahaja pod vlado tujcev. Osvoboditev in ujedinjenje bolgarskega ljudstva je politična in gospodarska nujnost; toda meščanstvo je izrabilo to nujnost, da goji agresivno politiko. Kapitalizem se je hitro razširil v Bolgariji, meščanstvo pa je šlo za tem, da si preskrbi izhod na morje in je zasedlo Solun in Dedeagač. Ker bolgarsko meščanstvo ni moglo z lastnimi sredstvi uresničiti svojega ideala — ustvaritev Velike Bolgarije, ki bi obsegala tri četrtine balkanskega poluotoka —, je postala agent za imperijalistične načrte kapitalističnih velesil. Isto politiko so zasledovali vladajoči razredi drugih balkanskih držav, ki so videli v evropskih vladah voditelje usode.

Bolgarska komunistična stranka se je vedno borila proti nacionalni politiki

svoje buržoazije. Borila se je proti vojni. Razredno-zavedni proletarijat bolgarskih dežel se je združil l. 1910 pod geslom »balkanske federacije« in najboljši zastopniki proletarijata so pripoznali, da se osvobodite delavnega razreda na Balkanu more doseči le kot rezultat revolucionarnih uporov delavcev na Balkanu in proletarske revolucije v Evropi.

Dogodki so potrdili to stališče komunistične stranke v Bolgariji. Nacionalna politika bolgarskega meščanstva je doživela fijasko. Bolgarsko ljudstvo je doživelo dve strašni katastrofi, sedaj je obubožano, s 30 milijardami državnega dolga obloženo, na novo razkosano in podrejeno tujemu jarmu. Sedaj je po ruski revoluciji jasno, da je usoda balkanskih narodov tesno združena z usodo internacionalnega proletarijata. Bolgarska komunistična stranka ne more podpirati nacionalnega gibanja v svoji deželi, ona se bori že s tem za nacionalno osvoboditev, da se zavzema za socialistično republiko.

Države, ki meje na Bolgarijo — Grčija in Jugoslavija — se ravno tako nahajajo v kritičnem položaju. Versajski mir je dal nov povod za nasprotstva in

krvave konflikte med balkanskimi narodi. Komunistična balkanska federacija je edina rešitev za balkanske dežele.

V Turčiji je položaj drugačen. Tukaj se kapitalizem ni tako razvil, kakor na Balkanu. Proletarijat je še slab. Z druge strani pa — če so Bolgarija, Srbija in Grčija postale napol kolonije evropskega kapitalizma — je bila Turčija kolonija v popolnem pomenu besede. Te okoliščine pojasnjujejo razliko med turškim nacionalnim gibanjem in nacionalnim gibanjem balkanskih dežel. Turški vladajoči razredi v Aziji se v svojem boju proti evropskemu kapitalizmu opirajo na široke ljudske množice, katerih interese branijo v kolikor se bore za odstranitev evropskega kapitalističnega jarma. **Nacionalno gibanje turškega ljudstva nima samo velikanskega pomena za dninarske sloje Turčije, temveč tudi za ves internacionalni proletarijat.** Ker je to gibanje naperjeno proti vladi imperijalističnih sil, ima tako internacionalni proletarijat dolžnost, da podpira to gibanje.

(Dalje.)

